

Handläggare
Örjan Hallnäs
08-508 26 588

Till
Kommunstyrelsen
Rotel IX

**Miljömålsberedningens förslag om en strategi
för hur Sverige ska leva upp till EU:s
åtaganden inom biologisk mångfald respektive
nettoupptag av växthusgaser från
markanvändningssektorn (LULUCF), SOU
2025:21**

Remissen

Exploateringskontoret har fått rubricerad remiss över ett delbetänkande framtaget av Miljömålsberedningen. På grund av kort remisstid svarar exploateringskontoret direkt till kommunstyrelsen med ett kontorsytttrande.

Miljömålsberedningen har fått i uppdrag att föreslå en strategi med etappmål, styrmedel och åtgärder som bidrar till Sveriges åtaganden inom EU och internationellt om naturvård och biologisk mångfald samt om upptag och utsläpp av växthusgaser inom markanvändningssektorn. Strategin begränsas till landbaserade ekosystem inklusive våtmarker. Miljömålsberedningen har bland annat i uppdrag att:

- föreslå hur Sverige avseende landbaserade ekosystem kostnadseffektivt kan leva upp till åtaganden inom EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030,
- vid behov lämna förslag på nya eller förändrade styrmedel och områdesskydd,
- vid behov föreslå ändrade beräkningsmetoder för skyddad natur, om det behövs för att säkerställa att Sveriges åtaganden på ett rättvist sätt kan jämföras med andra länders,
- föreslå en samlad strategi med etappmål, styrmedel och åtgärder, som beskriver hur Sverige ska nå åtaganden inom biologisk mångfald respektive för ökade nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn, d.v.s. all mark som antas vara brukad,

Exploateringskontoret
Stadsmiljö

Fleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 265 88
Växel 08-508 276 00
orjan.hallnas@stockholm.se
exploateringskontoret.expl@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

- analysera om formuleringen av de nationella miljökvalitetsmålen och dess preciseringar kan behöva anpassas till de avvägningar som görs,
- kartlägga och beskriva synergier och målkonflikter med strategier och åtgärder för skogspolitiken, livsmedelsförsörjning, klimatanpassning, återuppbyggnaden av totalförsvaret samt arbetet för andra riksdagsbundna mål för till exempel folkhälsa och kulturmiljö,
- lämna nödvändiga författningsförslag.

”Miljömålsberedningen instämmer i budskapen från FN:s klimatpanel IPCC och FN:s forskarpanel för biologisk mångfald och eko-systemtjänster IPBES. Miljömålsberedningen understryker vikten av handling för att begränsa den globala uppvärmningen i enlighet med Parisavtalets målsättningar samt stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald i enlighet med Kunming-Montreal-ramverket.

En grundläggande utgångspunkt för Miljömålsberedningens överväganden och förslag är att Sverige ska ”följa de internationella och EU-rättsliga principer och vägledningar som åtföljer åtagandena om skydd och återställande av natur.”

Miljömålsberedningen har i uppdrag att föreslå en strategi som bidrar till Sveriges åtaganden inom markanvändningssektorn – Land Use, Land Use Change and Forestry (LULUCF). Andra angelägna behov ska därvid beaktas, som exempelvis försörjningstrygghet, landsbygdsutveckling och konkurrenskraft. Åtaganden om ökad kolsänka väntas bli resultatet av klimatneutralitetsmålet i EU:s klimatlag och förhandlingarna om EU:s LULUCF-förordning.

Kunming-Montreal-ramverket har åtgärds mål som är centrala grunder till miljömålsberedningens förslag. Ramverket är en strategisk plan för att genomföra FN:s konvention om biologisk mångfald. Stockholms stad berörs tydligt av exempelvis Åtgärds mål 1 om fysisk planering av markanvändning och av Åtgärds mål 12 om urbana gröna och blå områden och grön stadsplanering. Åtgärds mål 3 och 4 rör bevarande av natur respektive hotade arter, vilka också är centrala för Stockholms stad.

I den strategi som föreslås av utredningen finns några avsnitt som tydligt berör exploateringsnämndens verksamhetsområde.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på avdelningen stadsmiljö.

Exploateringskontorets synpunkter

Gammal skog (kapitel 14)

Utredningen föreslår att all urskog och gammal skog ska skyddas till år 2030. Skogsstyrelsen har under 2024 lämnat ett förslag till en ny nationell definition av ”gammal skog”.

Någon urskog finns knappast i Stockholms stad, men en del av de skogspartier som finns kvar i Stockholms stad utgörs av skog som är betydligt äldre än vanlig produktionsskog, och har höga naturvärden, vilket inbegriper såväl livsmiljö för många arter som ekologiska spridningsfunktioner. Andra äldre skogar i Stockholms stad kan ha begränsat artinnehåll och begränsad betydelse för ekologiska spridningssamband.

Exploateringskontoret anser att skogens ålder inte kan vara ett ensamt och absolut kriterium för att skyddas.

Exploateringskontoret anser vidare att avvägningar som rör fysisk planering, inklusive skydd av skog, istället även fortsättningsvis bör göras enligt hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

Skogsmark anges ha den i särklass största påverkan på Sveriges totala nettoupptag av koldioxid. Mycket av resonemangen kring nettoupptag grundas på möjliga förändringar av skogsbruket. Stockholms stad äger påtagligt lite skogsmark med faktisk skogsproduktion, även om en stor andel räknas som produktiv skogsmark. Stockholms stad berörs i praktiken relativt lite av den delen av strategin som rör åtgärder för ökad kolinlagring i produktionsskog.

Exploateringskontoret har i övrigt inte någonting att erinra mot utredningen, men lämnar nedanstående kommentarer och bedömningar.

Förvaltning av skyddade områden (kap. 15)

I Sveriges internationella åtaganden framhålls ändamålsenlig förvaltning av skyddade områden, bl.a. i form av naturvårdande skötsel och restaurering. Såväl Kunming-Montreal-ramverket som EU:s strategi för biologisk mångfald anger att områden av särskild betydelse för biologisk mångfald och ekosystemtjänster ska bevaras genom att vara effektivt och rättvist förvaltade. Enligt EU:s naturvårdsdirektiv ska ingående naturtyper och arter

ha gynnsam bevarandestatus, vilket kräver ändamålsenlig förvaltning.

I utredningen föreslås bland annat att kommunerna till senast år 2030 uppdaterar inaktuella skötselplaner för kommunala naturreservat. Exploateringskontoret bedömer att sådana uppdateringar behöver ta hänsyn till restaureringsförordningens krav på restaurering av natur och förbättring av den biologiska mångfalden.

Förslag om ökat nettoupptag i träprodukter (kap. 11)

Utredningen bedömer att nettoinlagringen av kol i träprodukter kan öka på tre huvudsakliga sätt: genom en ökad produktion av träprodukter, genom att en större andel av inhemsk träråvara blir långlivade träprodukter istället för kortlivade samt genom att träprodukterna används på ett sätt som möjliggör ökad livslängd, återanvändning eller återvinning. Genom att öka trä som byggmaterial kan kolinlagring i långlivade träprodukter öka, vilket i sin tur ökar efterfrågan på långlivade träprodukter från skogs- och virkesindustrin.

Utredningen föreslår bland annat att Boverket får i uppdrag att utöka klimatdeklarationen för uppförande av nya byggnader med en separat redovisning av mängden kol i långlivade byggprodukter som byggts in i byggnaden. På sikt kan mängden kol i långlivade byggprodukter räknas in i klimatdeklarationens gränsvärde.

Huvuddragen i förslagen är i linje med det uppdrag som kommunfullmäktige i budget 2025 har givit till exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, att utreda hur staden kan införa ... ”högre krav på gränsvärden för klimatbelastning från nyproduktion vid byggande på stadens mark”. Exploateringsnämnden ska enligt budgeten även göra ”fler markanvisningar till hus som byggs med massivträ i syfte att medverka till ökad teknikutveckling och innovation inom byggsektorn”.

Författningar (ändringar och tillägg, kap. 21)

Utredningen föreslår tillägg om torvmark med en ny paragraf i 3 kap. miljöbalken, med naturresursbestämmelser. Den nya 4a § föreslås lyda:

”Bevarandet av torvmark är ett allmänt intresse för att minska utsläpp av växthusgaser.

Torvmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om

*1. det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk, och
2. verksamhetsutövaren kompenserar för de ökade utsläpp av växthusgaser exploateringen beräknas innebära.”*

Konsekvenserna för Stockholms stad bedöms vara ringa, eftersom förekomsten av verklig torvmark inom stadens gränser är ytterst liten.

Exploateringskontoret ser positivt på förslaget till tillägg till förordningen om statliga bidrag till lokala naturvårdssatsningar (LONA), vilket skulle göra att fler aktörer inkluderas bland dem som kan söka LONA-medel. Det gäller bland annat ideella sammanslutningar som samverkar med kommuner samt kommunalförbund. Målgruppen skulle därmed bli densamma som gäller för LOVA-medel (lokala vattenvårdsprojekt). För närvarande är det endast kommuner som kan söka LONA-bidraget. Enligt förslaget ska bidrag kunna ges även till ”samordning och utförande av åtgärder”.

Slut

Sverker Henriksson
Biträdande förvaltningschef

Anders Jonsson
Avdelningschef

Per Qvist
Enhetschef